

ністраціям для можливого впровадження критичних технологій та розміщено на офіційній веб-сторінці УкрІНТЕІ.

Результатом виконаної роботи стало формування та актуалізація бази даних про експертів, структурованої за такими групами: науковці, представники органів виконавчої влади, представники бізнесу. До бази даних «Експерти України» за напрямом «Біотехнології» було включено 51 вчений і спеціаліст, з яких, %: докторів наук – 40; кандидатів наук – 29; експертів без наукового ступеня – 31. Сформовано також переліки науково-дослідних установ України та вищих наукових закладів, які здійснюють дослідження у цій сфері. Так, у галузі біотехнологій дослідженнями займаються 32 науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади, в яких працює 6,3 тис. осіб, або 8% працівників науково-технічної сфери України. Визначено також попередній перелік підприємств, на яких можливе впровадження новітніх біотехнологій.

Проведені дослідження спрямовані на послідовне вивчення можливостей української науки щодо створення критичних технологій за напрямом «Біотехнології», щодо попиту вітчизняної економіки на нову наукоємну продукцію; на оцінювання впливу науково-технологічного прогресу на розвиток макроекономічних показників і індикаторів за основними видами економічної діяльності та розробку відповідних концептуальних підходів для реалізації цього впливу.

Висновки

Як свідчить світовий і вітчизняний досвід, біотехнології у світовій економіці зайняли стійке становище практично в усіх її секторах. Біотехнологічне виробництво належить до найбільш високотехнологічних

галузей, тому воно зосереджене в промислово розвинутих країнах, що дає змогу їм успішно вирішувати економічні і соціальні проблеми. Застосування біотехнологій може бути також одним із суттєвих важелів для підвищення ефективності економіки в цілому та виходу України з фінансово-економічної кризи, оскільки надає можливість створювати умови для підвищення зайнятості населення та зняття соціального напруження. Цьому сприятиме, зокрема, упровадження критичних технологій, визначених УкрІНТЕІ за напрямом «Біотехнології».

Література

1. Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/>.
2. Кузьміна Н. А. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.biotechnolog.ru/prombt/prombt1_6.htm.
3. <http://health.unian.net/ukr/detail/195991>
4. [OECD INTERNATIONAL FUTURES PROGRAMME [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.oecd.org/dataoecd/48/1/36887128.
5. Новіков В., Сидоров Ю., Швед О. Тенденції розвитку комерційної біотехнології, ISSN 0372 Вісник НАН України, 2008. – №2. – С. 25–39.
6. Гродзинський Д., Дембновецький О., Левчук О. Обрії вітчизняної біоенергетики. Внесок учених НАН України в розв'язання проблем виробництва рідкого біопалива. ISSN 0372-6436, Вісник НАН України, Енергоресурс, 2008. – №1 [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/K.Лебедева/handle/123456789/2084>.
7. Постанова КМУ від 11.09.2007 р. № 1118 «Про затвердження Державної програми прогнозування науково-технологічного розвитку на 2008–2012 роки». [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. [Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2007р. №1118 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www/kmu.gov.ua>].

УДК 330.341.1

ІННОВАЦІЙНИЙ ВИМІР ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

В. В. Кравчук, канд. екон. наук

Постановка проблеми в загальному вигляді. В умовах, коли здійснюється перехід до нового етапу розвитку цивілізації – побудови інформаційного суспільства, основу життєдіяльності якого складають

процеси виробництва, розповсюдження і використання інформації [10, с. 65], значення інформаційного забезпечення переоцінити важко.

Процес прийняття рішень в економіці на всіх рівнях управління, особливо у сфері інноваційного підприємництва і менеджменту інновацій, відбувається в умовах постійно присутньої невизначеності.

Невизначеність в інноваційній сфері економіки нечітка, точно не відома обстановка, неповнота чи неточність інформації про умови інноваційної діяльності, які обумовлюють часткову чи повну невизначеність кінцевих результатів цієї діяльності і пов'язаних з

нею затрат [8, с. 262]. Це визначає необхідність дослідження інформаційного забезпечення підприємств як вихідної точки протікання будь-якого економічного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчаючи проблеми інформації та формування і оцінки інформаційного забезпечення підприємств в інноваційному вимірі, враховували результати досліджень В. Д. Пархоменка, Ф. Г. Касумова, Е. Тоффлера, В. П. Савчука, В. Л. Іноземцева, Р. Д. Базелла та ін. Прийняті також до уваги праці І. Боднара [1, с. 5–210], В. А. Гайдука [2, с. 18–20], М. В. Гамана [3, с. 25], А. І. Анмаєва [4, с. 178–318], О. І. Волкова, М. П. Денисенка [5, с. 7–41; 15, с. 385–435], Б. Ф. Заблоцького [6, с. 10–451], А. В. Баришевої [8, с. 262–303], О. Катигробої [9, с. 169–172], Н. В. Краснокутської [10, с. 145], Т. О. Ледян [11, с. 22–24], О. Лищишина [12, с. 153–156], Л. А. Мартинюка [13, с. 93–99], П. Г. Перерви, С. А. Меховича, М. І. Погорелової [14, с. 623–666] та ін. Роль інформації та інформаційного забезпечення досліджується глибоко і достатньо давно. Фахівцями вивчаються методи отримання інформації як одного з ресурсів підприємства; аналізуються і визначаються ступені ризиків під час прийняття управлінських рішень в умовах постійного оцінювання достовірності інформації; вивчаються механізми врегулювання відносин купівлі-продажу інформації як найціннішого товару на ринку; концентрується увага на науково-технічній інформації щодо питань права власності на неї; розробляються методи оцінки інформаційного забезпечення підприємств. Проте питання значимості, специфіки і оцінювання інформації та інформаційного забезпечення підприємств вивчені недостатньо.

Виділення невирішеної раніше частини загальної проблеми. Оскільки інформаційне забезпечення являє собою можливість доступу конкретних користувачів до інформації, вивчення інформації та інформаційного забезпечення повинно бути погоджено зі специфікою інформації як нематеріального ресурсу в оцінюванні її якісної сторони у відірваності від виробництва та вивченні ступеня впливу інформаційного забезпечення на протікання та результати економічних процесів на підприємстві.

Мета даної статті – виділити та оцінити основні складові інформаційного забезпечення в умовах ринкової невизначеності. Вирішенню поставленого завдання сприяли такі загальнонаукові методи: емпіричних досліджень (експертних оцінок, порівняння, розрахунковий, спостережень); теоретичних досліджень (аналіз і синтез).

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Рушійною силою розвитку країни в цілому та підприємств зокрема є рівень технологіч-

ного та інформаційного розвитку [5, с. 22]. Інформація стає вкрай необхідною для набуття знань, що управляють продуктивністю в умовах інформатизації всіх економічних процесів.

Однозначно дати визначення поняттю «інформація» досить складно через особливості і специфіку сфери її використання.

Інформація (лат. informatio – пояснення, викладення) – це повідомлення про що-небудь. У Законі України «Про інформацію» від 02.10.1999 р. № 2658-ХІІ [8, ст. 1] цей термін тлумачиться як «документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі». Але оскільки інформація не є матеріальною річчю й існує поза залежністю від простору [2, с. 18], то форма її отримання і передачі може бути як у матеріальному, так і не в матеріальному вигляді та передаватися безлічі користувачів і в декількох місцях одночасно. Автори [15, с. 386], враховуючи ці властивості інформації, визначають її як сукупність корисних для прийняття рішень відомостей, що відображають економічні процеси діяльності підприємства, наданих у зручному для сприйняття вигляді. Але на нашу думку, інформація – це не завжди тільки «корисні відомості», оскільки відомості через неповноту можуть приносити як користь, так і завдавати шкоди або з причини неприналежності цих відомостей певній галузі їхнє застосування не може впливати на результат взагалі.

Інформацію треба тлумачити як модель знання про навколишнє середовище (об'єкти, явища, події, процеси тощо), які зменшують наявний ступінь невизначеності та неповноту, відокремлені від їх творців і перетворені на повідомлення (виражені певною мовою у вигляді знаків, у тому числі записані на матеріальному носії), які можна відтворювати шляхом передачі людьми усним, письмовим або іншими способами (за допомогою умовних сигналів, технічних та обчислювальних засобів тощо) [8, с. 139–140].

Інформаційне суспільство ХХІ ст. сформувалося під впливом інноваційних перетворень. У свою чергу, самі інноваційні процеси є надзвичайно інформаційно насиченими (чужі ідеї, знання, відкриття, отримані у сфері науки, що є об'єктом інтелектуальної власності). У той же час більшість науковців-економістів [2, с. 20; 3, с. 25; 6, с. 63; 8, с. 141; 9, с. 171; 11, с. 22; 12, с. 95; 13, с. 70; 14, с. 657] проблемою інноваційного сьогодення називають практично відсутнє інформаційне забезпечення: відсутність або недоступність систематизованої інформації про нові технології, що мають потенціал комерціалізації, інформації про стан та прогнозні оцінки кон'юнктури ринків збуту інноваційної продукції, інформації про порядок захисту інтелектуальної власності за кордоном; надання послуг технічного змісту, консультацій,

технологічних схем тощо.

Інформаційне забезпечення – це система доступу конкретних користувачів певного процесу (виробничого, збутового, інноваційного, організаційно-управлінського, маркетингового, технологічного тощо) до інформації, яка ґрунтується на використанні відповідних методів пошуку, отримання, обробки, накопичення, адресної видачі в зручному для використання вигляді. Якість інформації має оцінюватися при її отриманні, а не при передачі.

Слід зазначити, що якість інформаційного забезпечення залежить від часу, оскільки «інформація – функція часу». Тобто інформація застаріває і з часом втрачає свою цінність, а тому потребує оперативного використання.

Враховуючи глобальне значення інформації в сучасному конкурентному ринковому середовищі, виникає необхідність в оцінюванні інформаційного забезпечення та визначенні ступеня його впливу на ефективність роботи підприємства.

На сьогоднішній день використовують [13, с. 660–

661] коефіцієнтний, витратний та результативний методи оцінювання забезпечення інформаційними ресурсами. Вони ґрунтуються відповідно на оцінюванні: ступеня використання кожного інформаційного ресурсу на підприємстві за видами [13, с. 661–663]; вартості придбання джерел інформації [13, с. 661–663]; економічних результатів діяльності підприємства під впливом дії інформаційних ресурсів [13, с. 663–665].

Але, відштовхуючись від визначення поняття «інформаційне забезпечення», можна відмітити ряд суттєвих неточностей в існуючих методиках оцінювання. Так, перший метод не дає повного уявлення про значимість і вплив саме інформації на діяльність підприємства, тому що в ньому присутній симбіоз дії як інформаційного, так і кадрового забезпечення. І цей факт визначає скоріше кваліфікацію, вміння, навички та рівень мотивації працівників підприємства, ніж можливість доступу до інформації.

Інформаційні ресурси вбирають у себе не тільки власне виробничий процес, але й процес відтворення, оскільки інформація, що з'явилася один раз, може

Взаємозв'язок інформації та людського потенціалу

переходити в знання, а потім знову в конкретну інформацію і так нескінченно (див. рисунок).

Людина є також одним із джерел інформації, але тільки людина здатна з існуючої інформації отримати знання і трансформувати їх у нову конкретну інформацію. Із цього випливає, що тільки людина є тим найціннішим і незамінним ресурсом, який створює ефект від будь-якої діяльності.

Необхідно звернути увагу на те, що визначальними умовами для розвитку інноваційної діяльності та науково-технічної сфери в цілому має значення освітня і наукова підготовка кадрів. Так, на початку 90-х років на 100 працюючих у промисловості та сфері обслуговування у США у віці 25 – 64 роки припадало 35 фахівців із вищою освітою; у Канаді – 30; у Швейцарії – 28; в Японії та Фінляндії – 21; у Німеччині – 17; в Англії – 15; у Франції – 14. Ці дані прямо пропорційні рівню національного добробуту кожної із цих країн

[11, с. 24].

Тому частка науки, технології, а також національного добробуту України в перші десятиліття XXI ст. залежатиме не тільки від вибору пріоритетів і навіть не від обсягів бюджетного і комерційного фінансування наукових досліджень і розробок, а від кадрового потенціалу науки й рівня професійної кваліфікації населення, яке б мало змогу швидко адаптуватися до умов, що стрімко змінюються [11, с. 24].

Другий метод оцінювання інформаційного забезпечення – витратний, на наш погляд, не дає об'єктивного результативного показника оцінювання через суб'єктивні причини різної вартості одних і тих же джерел інформації для різних підприємств. Такий суб'єктивізм обумовлюється насамперед рівнем розвитку країни, в якій діє підприємство, а також географічним положенням підприємства в самій країні. Тобто, якщо порівнювати за цим методом інформаційне

забезпечення українських підприємств з такими ж підприємствами в інших країнах, то стає очевидним, що «розрив» у ціні за один і той же товар (інформаційний ресурс) буде обернено пропорційно змінюватися залежно від різниці рівнів економічного розвитку країн.

Навіть порівнюючи вартість придбання (підключення) такого інформаційного ресурсу, як Інтернет по території Сумської області, можна сказати, що в обласному центрі м. Суми, де діє більше чотирьох операторів інтернет-мереж вартість підключення 100 – 510 грн. (ціна за кожен місяць користування 25 – 400 грн.). У той же час в районних центрах Сумської області, зазвичай, діє тільки один оператор (УкрТелеком), а вартість підключення – 120 – 510 грн. і мінімальна ціна за користування – від 60 грн. на місяць.

Результативний метод оцінювання інформаційного забезпечення теж не здатен виокремити частку впливу тільки інформаційного забезпечення, бо результати діяльності будь-якого підприємства формуються під впливом одразу всіх існуючих на підприємстві ресурсів, а інформаційні взаємодії відбуваються тільки на рівні управління [6, с. 224].

Вимірювати обсяги забезпечення інформацією пропонується в «кількості документів чи в стандартних одиницях, взятих для вимірювання кількості інформації, – байт, Кбайт, Мбайт, Гбайт тощо». Обсяг інформації може бути розрахований у кількості текстових символів, умовних друкованих аркушах, сторінках формату А4, Кбайт і т.п.

Для оцінювання рівня інформаційного оснащення управлінських рішень застосовуються такі показники:

- коефіцієнт повноти інформації (Кп), що розраховується як відношення обсягу інформації, наявної в особи, яка приймає рішення (ОПР), до обсягу інформації, необхідної для ухвалення обґрунтованого рішення;
- коефіцієнт точності інформації (Кт), що розраховується як відношення обсягу релевантної інформації до загального обсягу наявної інформації;
- коефіцієнт суперечливості інформації (Кпр), що розраховується як відношення кількості наявних незалежних свідчень на користь ухвалення рішення до загальної кількості незалежних свідчень.

Запропоновані одиничні показники можуть бути об'єднані в єдиний інтегральний показник:

$$K_i = K_p * K_t * K_{pr}. \quad (1)$$

Якщо інтегральний показник (K_i) має значення від 0 до 0,3, то це говорить про низький рівень інформаційного оснащення управлінських рішень, якщо від 0,3 до 0,7 – середній рівень, при значеннях більше 0,7 – високий рівень.

Такий метод оцінювання інформаційного забезпечення цілком точно характеризує рівень інформаційного забезпечення підприємства. Але цей метод

може бути застосований тільки до матеріальних носіїв інформації, які можливо виміряти кількісно, а що стосується усної інформації, яка поступає в процесі спілкування (конференції, форуми, телебачення, радіомовлення, мобільний зв'язок, поточне побутове спілкування тощо), то точно виміряти її в кількісному виразі практично неможливо. Тому, на нашу думку, найбільш об'єктивним методом оцінювання інформаційного забезпечення підприємства буде коефіцієнтний метод виміру за наявними у використанні джерелами інформації на підприємстві (див. таблицю). Це надає можливість визначити джерела інформації, яких бракує підприємству, виявити форму інформації (електронна, документальна, усна), визначити вартість отримання, яких бракує; джерел інформації; проаналізувати здатність підприємства якісно використовувати ці джерела (аналіз якісного складу управлінського персоналу) тощо.

Як наголошують автори [4, с. 309], інформаційні ризики, які відносять до загальносистемних, пов'язані з неповнотою або неточністю зовнішньої інформації про стан ринків інноваційних ресурсів, технологій, товарів, конкуренції й конкурентів, можливих ділових партнерів, їхнє фінансове становище й ділову репутацію тощо; та внутрішньої інформації про стан інноваційного потенціалу підприємства, технічні й експлуатаційні характеристики нової продукції, рівні й динаміку економічних показників і ін.

Таким чином, використовуючи модель оцінювання інформаційного забезпечення за джерелами інформації, можна оцінити доступ до інформації всіх видів, згрупувавши необхідну інформацію, яка стосується тієї чи іншої сфери діяльності підприємства та визначитися з джерелами. Оскільки в ринкових умовах підприємство здатне працювати ефективно і бути конкурентоспроможним лише за умов безперервного відстеження і запровадження інновацій, які завжди потребують значних інвестицій для реалізації, то ми пропонуємо виділяти обов'язковою графою в моделі наявні фактичні джерела інформації інноваційного характеру.

За значимістю впливу на ефективність очікуваних результатів по стадіях життєвого циклу інновацій інформаційний ризик не поступається фінансовому [4, с. 311]. Тому для підприємства вагомішою є зовнішня інформація, зокрема міжнародна. Така інформація враховує національні, міжнародні стандарти, міжнародні угоди, що стосуються конструкторсько-технологічного змісту та економічного обґрунтування ліцензійних товарів і послуг, а також санітарно-екологічні, біологічні, пожежно-вибухові та радіаційні норми (угоди, міждержавні договори) [12, с. 156].

Літературні джерела [1, с. 17] визначають такі основні елементи міжнародного інформаційного потоку: технологічні канали комунікацій; мас-медіа;

Модель оцінки інформаційного забезпечення

Види джерел інформації	Інформація, яку можуть містити джерела інформації	Найвні джерела інформації	
		на підприємстві	інноваційного виду
<i>Зовнішні джерела. Інформація:</i>			
Статистична: статистичні збірники; Internet	Статистика фінансів, інновацій, праці, промисловості, послуг, зовнішньоекономічної діяльності тощо	–	–
Адміністративна інформація: документовані дані у вигляді довідок, розпоряджень	Кількісна характеристика явищ і процесів, що відбуваються в економічній, соціальній, культурній, інших сферах життя	–	–
Масова: періодичні і разові друковані видання – газети, журнали, бюлетені тощо; аудіовізуальні ЗМІ: радіомовлення, телебачення, кіно, звукозапис, відеозапис, Internet	ЗМІ є одним із оперативних та універсальних джерел інформації, вони забезпечують інформацією всіх форм і видів, крім інформації, що належить до комерційних таємниць або є закритою згідно з чинним законодавством. Її «мінусом» є брак фактів, відносна правдивість і мінливість, «плюсом» – різноманітність поглядів на одну й ту саму подію чи явище	–	–
Про діяльність державних органів влади та місцевого і регіонального самоврядування: законодавчі акти, акти, що приймаються ВР та її органами, укази Президента України, підзаконні нормативні та ненормативні акти державних і місцевих органів самоврядування	Офіційна документована інформація, яка створюється в процесі поточної діяльності законодавчої, виконавчої та судової влади, органів місцевого і регіонального самоврядування	–	–
Правова: Конституція України, інші законодавчі і підзаконні нормативні правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи	Сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їхню профілактику тощо	–	–
Про особу: анкети, internet-мережа, особисті документи, усна інформація	Вік, національність, релігія, кваліфікація, спеціальність, походження, стать, посада, смаки, уподобання, стан здоров'я тощо	–	–
Довідково-енциклопедичного характеру: довідники, енциклопедії, словники тощо	Дані про явища і предмети, визначення і тлумачення понять, слів іншомовного походження, формули, наукові методи і методики, історичні факти тощо	–	–
Соціологічна: публічно оголошені відомості, Internet, ЗМІ, звіти соціопитувань, спостережень та інших досліджень	Оголошені відомості про ставлення окремих громадян і соціальних груп до суспільних подій та явищ, процесів, фактів	–	–

Види джерел інформації	Інформація, яку можуть містити джерела інформації	Нааявні джерела інформації	
		на підприємстві	інноваційного виду
<i>Внутрішні джерела. Інформація:</i>			
Фінансова: кошториси, головна бухгалтерська книга, платіжні банківські документи, документи на оплату матеріальних ресурсів, бухгалтерська звітність, інвестиційна документація	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, їхня структура; фінансовий стан підприємства; доходи, витрати, фінансові результати, структура; прибутковість діяльності; стан і динаміка грошових коштів у результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності; зміни і склад власного капіталу за період; фінансові ризики та непевності, ресурси та зобов'язання; деталізація й обґрунтованість статей фінансових звітів, передбачена відповідними П(С)БО тощо	–	–
Технологічна: звіти про стан ОЗ та технологічних ліній	Ступінь зносу, строки експлуатації, продуктивність, енергозатратність обладнання, машин і механізмів, технічний стан, кількість ремонтів і їхня вартість	–	–
Управлінська: укладені договори поставки, продажу, оренди, угоди об'єднань з іншими компаніями, інвестиційний портфель, первинні документи, реєстри БО	Якісні показники (тривалість контактів, ступінь зацікавленості економічних контрагентів у співробітництві, умови співробітництва та ін.), і кількісні показники зокрема частка продукції, що реалізується постійним споживачам, або частка отриманого від цього прибутку тощо	–	–
Маркетингова: результати досліджень про потреби та запити споживачів, маркетингова стратегія	Попит і пропозиція на продукцію, що виробляється, смаки і вподобання споживачів, існуючі і фактичні ринки збуту, рекламні продукти, ефективність маркетингових інновацій	–	–
Екологічна: задокументовані звіти, усні доклади співробітників, спостереження	Екологічність власної продукції, штрафи, пені, платежі за забруднення зовнішнього середовища, рівень витрат на екологію, шкідливість умов праці персоналу тощо	–	–
Кадрова: дані БО про працівників, анкети, спостереження, усна інформація від співробітників	Кваліфікаційний склад працівників, їхня продуктивність, мотиви роботи, віковий склад, плинність кадрів, рівень заробітної плати, психологічний клімат, корпоративна культура	–	–
Інноваційна: права на патенти та технічна документація, ліцензії, стадія ЖЦ діючої інновації тощо	Частка наукомістких продуктів, власні розробки, окупність витрат на інновації, види, вартість, окупність запроваджуваних інновацій, виявлення вузьких місць	–	–
Виробнича: звіти менеджерів про виконання бізнес-планів, поставок, документи на сировину, сертифікати якості	Обсяги і якість виробленої продукції, збої, неполадки, ритмічність роботи; завантаженість обладнання; надлишок (недостача) продукції; інноваційність виробництва тощо	–	–
Податкова: податкові накладні, законодавчо-правові акти з оподаткування, форми БО валових доходів, витрат, податкового зобов'язання та кредиту з ПДВ тощо	Розрахована відповідно до чинного законодавства сума певного виду податку, внеску, збору за конкретний податковий період; суми певних видів податків, внесків, зборів, які підлягають сплаті або поверненню підприємству; суми фактично сплачені або зараховані у зменшення до сплати певних видів податків, внесків тощо	–	–
Загальна кількість можливих джерел інформації (100%) Сумуємо кількість джерел методом математичного додавання (неповний перелік джерел у даному випадку нараховує 52 джерела)		% наявних	% з наявних

дипломатичні та політичні канали; освітні культурні обміни (конференції, виставки тощо); військові організації; сфери людської діяльності (туризм, міграція, мандрівки).

Висновки та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

Отже, можна зробити такі висновки: 1. Інформацію треба тлумачити як модель знань про навколишнє середовище, що зменшують наявний ступінь невизначеності та неповноту, відокремлені від їх творців і перетворені на повідомлення, які можна відтворювати шляхом передачі усним, письмовим або іншими способами. 2. Людина є одним із джерел отримання інформації, але тільки людина здатна з існуючої інформації отримати знання і трансформувати їх у нову конкретну інформацію. 3. Людина є тим найціннішим і незамінним ресурсом, який створює ефект від будь-якої діяльності. 4. Найбільш об'єктивним методом оцінювання інформаційного забезпечення підприємства буде коефіцієнтний метод виміру за наявними у використанні джерелами інформації на підприємстві. 5. У ринкових умовах підприємство здатне працювати ефективно і бути конкурентоспроможним лише за умов безперервного відстеження і запровадження інновацій, які завжди потребують значних інвестицій для реалізації. 6. Повнота і точність інформаційного забезпечення є гарантією зменшення інформаційних ризиків, істотність впливу яких на перебіг інноваційних процесів на всіх стадіях життєвого циклу інновацій не поступається фінансовим ризикам.

Перспективи подальших наукових дослідів у цьому напрямі пов'язані з удосконаленням методів оцінювання впливу інформації на ефективність роботи підприємств і визначення прийомів усунення інформаційних ризиків в умовах ринкової невизначеності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднар І. Міжнародна інформація: навч.-метод. посіб. для самост. вивчення курсу / Боднар І. – Львів: Новий Світ-2000, 2005. – 216 с.

2. Гайдук В. А. Особливості створення конкурентоспроможного інноваційного продукту в умовах ринку / В. А. Гайдук // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 2. – С. 18–20.

3. Гаман М. В. Роль центрів технологічного трансферу в інноваційному розвитку держави / М. В. Гаман // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 6. – С. 24–27.

4. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / [А. І. Анмасв, Б. Т. Кліяненко, О. П. Осика та ін.]; Донбаський держ. техн. ун-т та ін. – Луганськ; Алчевськ: Дон ДТУ, 2008. – 341 с.

5. Економіка й організація інноваційної діяльності: підруч. / [О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.]; під ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенка. – [2-е вид.]. – К., 2005. – 424 с.

6. Заблоцький Б. Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: [навч. посіб.] / Заблоцький Б. Ф. – Львів: Новий Світ-2000, 2007. – 456 с.

7. Про інформацію: Закон України: [прийнято ВР 02.10.1999 р. № 2658-XII] // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48.

8. Инновации: учебное пособие / [А. В. Барышева, К. В. Балдин, С. Н. Галдицкая и др.]; А. В. Барышева (общ. ред.). – М.: – Торговая корпорация «Дашков и Ко», 2007. – 381 с.

9. Катигрובה О. Інституціональний механізм забезпечення інноваційної діяльності в сучасній економіці / О. Катигрובה // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 6. – С. 169–172.

10. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: [навч. посіб.] / Краснокутська Н. В. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.

11. Ледян Т. О. Організаційні форми управління інноваційною діяльністю на промислових підприємствах / Т. О. Ледян // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 3. – С. 22–24.

12. Лищишин О. Управління науково-технічним прогресом через ліцензії, винаходи та ноу-хау / О. Лищишин, М. Лищишин // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 3. – С. 153–156.

13. Мартинюк Л. А. Інноваційна діяльність у малому бізнесі / Л. А. Мартинюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 9 (76). – С. 93–99.

14. Організація та управління інноваційною діяльністю: [підруч. / за ред. Перерви П. Г., Меховича С. А., Погорелова М. І.]. – Харків: НТУ «ХП», 2008. – 1025 с.

15. Шляхи активізації інноваційної діяльності підприємств: монографія / [О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.]; під ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенка. – К.: КНУТД, 2005. – 775 с.

До уваги авторів!

З 1 квітня 2008 р. введено в дію національний стандарт України ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис». Просимо в статтях, що надаються для публікації, перелік використаних джерел оформляти згідно з новими вимогами.